

Sygn. akt IV KK 360/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Zbigniew Puzkarski

Protokolant Anna Kowal

w sprawie **P.B.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 9 grudnia 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego
na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w C.

z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt III K .../16

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. w zakresie orzeczenia o
karze łącznej pozbawienia wolności i w tym zakresie sprawę
przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w
C..**

UZASADNIENIE

W dniu 25 stycznia 2016 r. prokurator skierował do Sądu Rejonowego w C.,
w trybie art. 335 § 1 k.p.k., wniosek o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego
wobec P. B., oskarżonemu o popełnienie trzech czynów, dwóch z art. 286 § 1 k.k. i

art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11§ 2 k.k. i w zw. z art. 64 § 1 k.k. (czyny z pkt II i III) oraz czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11§ 2 k.k. i w zw. z art. 64 § 1 k.k. (pkt I).

We wniosku tym wskazano uzgodnione z oskarżonym kary, tj. po 8 miesięcy pozbawienia wolności i 20 stawek dziennych grzywny po 10 zł stawka za każdy z tych czynów, a także kary łączne w wymiarze roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat oraz grzywny – 40 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 10 zł. Ponadto, zawnioskowano nałożenie obowiązku naprawienia szkody w okresie 4 lat oraz obciążenie kosztami sądowymi.

W trakcie posiedzenia w dniu 31 maja 2016 r. Sąd Rejonowy w C. w sprawie sygn. III K .../16 poinformował o konieczności modyfikacji złożonego wniosku w zakresie przyjęcia, iż czyny z pkt II i III stanowią ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k., orzeczenia za ten ciąg przestępstw kary 8 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 20 stawek dziennych po 10 zł każda, bez zmian w zakresie kary łącznej (k. 20-21). Prokurator wniósł o dokonanie takiej modyfikacji, a obrońca nie sprzeciwił się.

Wyrokiem z dnia 31 maja 2016 r. Sąd Rejonowy w C. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z pkt I i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 2 i 3 k.k. karę grzywny w wysokości 20 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki na kwotę 10 zł; nadto, uznał go za winnego czynów opisanych w pkt II i III wniosku, przy czym przyjął, iż stanowią one ciąg przestępstw i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, a na mocy art. 33 § 2 i 3 k.k. orzekł karę grzywny w wysokości 20 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki na kwotę 10 złotych. Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. orzeczone wobec oskarżonego w pkt 1 i 2 kary pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną wymierzył rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wysokości 40 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki na kwotę 10 złotych; na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary

pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 5 lat, a na podstawie art. 72 § 2 k.k. orzekł od oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego:

- C.A. kwoty 3148,95 zł,
 - C.A. kwoty 3677,33 zł,
 - G. N. kwoty 3884,71 zł, w terminie 4 lat od uprawomocnienia się wyroku.
- Obciążono nadto oskarżonego kosztami sądowymi.

Wyrok ten uprawomocnił się 14 czerwca 2016 r.

Od prawomocnego wyroku Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł kasację na korzyść skazanego w części dotyczącej orzeczenia o karze. Zarzucając wyrokowi rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wniosku prokuratora o skazanie P.B. bez przeprowadzenia rozprawy i wydanie wyroku zgodnego z wnioskiem, pomimo, iż był on wadliwy w zakresie proponowanego wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności, wskutek czego doszło do rażącego naruszenia przepisu prawa karnego materialnego - art. 86 § 1 k.k. - poprzez orzeczenie wobec oskarżonego kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze roku i 6 miesięcy, przewyższającym sumę jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych za poszczególne przestępstwa objęte karą łączną, wniósł o uchylenie wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co skutkowało jej uwzględnieniem w trybie z art. 535 § 5 k.p.k. Na wstępie podkreślić jednak należy, że sformułowanie zakresu zaskarżenia w kasacji nie jest precyzyjne. Treść zarzutu kasacji obejmuje bowiem tylko rażące uchybienie zaistniałe w obszarze wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności, a wobec powyższego inne rozstrzygnięcia co do kary zawarte w wyroku (wymiar kar jednostkowych pozbawienia wolności oraz grzywny) nie są kwestionowane. Odnosząc się zatem do zarzutu stwierdzić należy, że rację ma skarżący, iż sąd *meriti* dopuścił się rażącej obrazy art. 86 § 1 k.k., określając wymiar kary łącznej – objęty uzgodnieniem stron – na rok i 6 miesięcy, w sytuacji,

gdy po dokonanej modyfikacji co do czynów z pkt II i III połączeniu podlegały tylko dwie kary jednostkowe pozbawienia wolności w wymiarze po 8 miesięcy. Takiej kary łącznej nie można było orzec zarówno na tym posiedzeniu, jak i na rozprawie, gdyby tam skierowano sprawę (art. 343 § 7 k.p.k.), choć – jak się wydaje – nie było takiej potrzeby, bo błąd w zakresie kary łącznej ma charakter błędu matematycznego. Jasne jest bowiem, że to, iż taki wymiar kary łącznej został uzgodniony i przedstawiony we wniosku prokuratora nie mógł wiązać sąd wówczas, gdy po uzyskaniu zgody stron dokonano modyfikacji, w następstwie których kara łączna roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności nie mogła zostać wymierzona bez obrazy art. 86 § 1 k.k. Maksymalna kara w tym zakresie mogła zostać orzeczona w wymiarze roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności. W tej sytuacji konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności i przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania, albowiem w dalszym ciągu wnioski prokuratora o skazanie bez rozprawy w zakresie dotyczącym kary łącznej prawnie istnieje, choć zmieniła się już ilość jednostkowych skazań (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2011 r., II KK 69/11, Lex nr 794968). Sąd ponownie procedując co do kary łącznej winien ukształtować jej wymiar zgodnie z treścią art. 86 § 1 k.k., a nadto winien pamiętać, że wykonanie poprzednio orzeczonej kary łącznej zostało warunkowo zawieszone, co zważywszy na kierunek kasacji i jej zakres, oznacza, iż obecnie orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności, nie wzruszone obecnym wyrokiem Sądu Najwyższego, nie mogą być traktowane jako kary bezwzględne. Jest wprowadzić tak, że rozstrzygnięcie o warunkowym zawieszeniu kary pozbawienia wolności dotyczy kary łącznej, a więc jest immanentnie z nią związane, a skoro tej kary nie ma, to formalnie nie istnieje orzeczenie o warunkowym zawieszeniu jej wykonania, to jednak warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej oznacza *de iure*, iż wykonanie każdej z jednostkowych kar także zostało warunkowo zawieszone (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., I KZP 14/01, OSNKW 2002, z. 1-2, poz. 1).

Z tych wszystkich powodów należało orzec jak w wyroku.

